ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.7.2025
COM(2025) 443 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ετήσια έκθεση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2021 - 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή 2
Αιτήσεις που ελήφθησαν το 2021 και το 2022 3
- *Το 2021* 3
- *Το 2022* 7

Χρηματοδότηση 8
Περατώσεις υποθέσεων 10
- *Περατώσεις του 2021* 10
- *Περατώσεις του 2022* 11

Συμπεράσματα 11

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ[1] (στο εξής: κανονισμός) προβλέπει ότι η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες του Ταμείου το προηγούμενο έτος. Η παρούσα έκθεση περιγράφει τις δραστηριότητες του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ (στο εξής: ΤΑΕΕ) για το 2021 και το 2022. Επίσης, παρουσιάζει συνοπτικά τις αιτήσεις που ελήφθησαν το 2021 και το 2022, καθώς και τις υποθέσεις που περατώθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η Επιτροπή αξιολόγησε όλες τις αιτήσεις σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό.

Το **2021** η Επιτροπή έλαβε **10 νέες αιτήσεις** για οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ, και συγκεκριμένα από το Βέλγιο (αιφνίδιες πλημμύρες), τη Γερμανία (αιφνίδιες πλημμύρες), δύο από την Ελλάδα (σεισμός στην Κρήτη και σεισμός στη Σάμο), την Ισπανία (ηφαιστειακή έκρηξη), την Κροατία (σεισμός), την Κύπρο (δασικές πυρκαγιές), το Λουξεμβούργο (αιφνίδιες πλημμύρες), τις Κάτω Χώρες (αιφνίδιες πλημμύρες) και την Αυστρία (αιφνίδιες πλημμύρες). Τέσσερις αιτήσεις αφορούσαν «μείζονες φυσικές καταστροφές», τρεις αφορούσαν «περιφερειακές φυσικές καταστροφές» και τρεις αφορούσαν «φυσικές καταστροφές σε γειτονική χώρα».

Η αίτηση της Κύπρου λόγω ξηρασίας και δασικών πυρκαγιών τον Ιούνιο του 2021 δεν πληρούσε τα κριτήρια επιλεξιμότητας για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ και, ως εκ τούτου, δεν έγινε δεκτή.

Η Ισπανία, η Κροατία και η Ελλάδα (και στις δύο αιτήσεις τους) ζήτησαν προκαταβολές. Εντός λίγων εβδομάδων από την παραλαβή των αιτήσεων, η Επιτροπή χορήγησε όλες τις προκαταβολές και κατέβαλε συνολικά περίπου 47,8 εκατ. EUR.

Η εκτελεστική απόφαση για την Ελλάδα σχετικά με την υπόθεση του σεισμού στη Σάμο εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2021. Η εκτελεστική απόφαση για τον σεισμό της Petrinja στην Κροατία εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2021. Οι εκτελεστικές αποφάσεις σχετικά με τις άλλες επτά επιτυχείς αιτήσεις το 2021 [Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα (Κρήτη), Ισπανία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες και Αυστρία] εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2022. Επιπλέον, η Επιτροπή περάτωσε τρεις υποθέσεις του ΤΑΕΕ το 2021.

Το **2022** η Επιτροπή έλαβε **δύο νέες αιτήσεις** για οικονομική ενίσχυση λόγω φυσικών καταστροφών, και συγκεκριμένα από την Ιταλία (πλημμύρες) και τη Ρουμανία (ξηρασία). Η αίτηση της Ρουμανίας αφορούσε «μείζονα φυσική καταστροφή», ενώ της Ιταλίας «περιφερειακή φυσική καταστροφή». Οι αντίστοιχες εκτελεστικές αποφάσεις εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2023. Επιπλέον, η Επιτροπή περάτωσε τρεις υποθέσεις του ΤΑΕΕ το 2022.

Στο παράρτημα Ι παρουσιάζονται τα όρια ζημιών «μείζονος καταστροφής» που ίσχυαν το 2021 και το 2022 για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ. Στο παράρτημα ΙΙ παρουσιάζεται επισκόπηση των αιτήσεων που εγκρίθηκαν το 2021 και το 2022, περιλαμβανομένων των σχετικών οικονομικών στοιχείων.

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 661/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014 (ΕΕ L 189 της 27.6.2014, σ. 143) και με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/461 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020 (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 9).

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΤΟ 2021 ΚΑΙ ΤΟ 2022

- ***Το 2021***

Το 2021 η Επιτροπή έλαβε 10 νέες αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ. Όλες υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εντός της νόμιμης προθεσμίας, δηλαδή «το αργότερο εντός δώδεκα εβδομάδων μετά την πρώτη επέλευση ζημίας» (άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού). Ωστόσο, μία αίτηση απορρίφθηκε επειδή η Κύπρος δεν πληρούσε τα κριτήρια επιλεξιμότητας για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ λόγω του ποσού της άμεσης ζημίας που προκλήθηκε από την καταστροφή και δεν πληρούσε το σχετικό όριο. Τέσσερις αιτήσεις αφορούσαν «μείζονες καταστροφές», τρεις αφορούσαν «περιφερειακές καταστροφές» και τρεις βασίζονταν στις διατάξεις για τις «καταστροφές σε γειτονική χώρα».

Η Επιτροπή εξέδωσε τις εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ για τον σεισμό στην Ελλάδα (Σάμος) στις 14 Ιουνίου 2021 και για τον σεισμό στην Κροατία στις 23 Ιουνίου 2021. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 2022 εξέδωσε τις εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ για τις επτά επιτυχείς αιτήσεις [Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα (Κρήτη), Ισπανία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες και Αυστρία] που διεκπεραιώθηκαν από κοινού σε ενιαία δέσμη.

ΕΛΛΑΔΑ — ΣΕΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΣΑΜΟ

Τον Οκτώβριο του 2020 η Σάμος, η Ικαρία και η Χίος στο Βόρειο Αιγαίο επλήγησαν από σεισμό μεγέθους 6,9 Mw[2]. Το τσουνάμι που ακολούθησε έπληξε διάφορες περιοχές στο βόρειο τμήμα της Σάμου. Πολλοί άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, ενώ πάνω από 300 δημόσια και ιδιωτικά κτίρια υπέστησαν ζημίες. Περίπου 2 000-3 000 άτομα αντιμετώπισαν προβλήματα στέγασης λόγω της καταστροφής.

Στις 22 Ιανουαρίου 2021 η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων έκτακτης ανάγκης και ανάκαμψης μετά τον σεισμό. Η Ελλάδα υπέβαλε την αίτησή της σχετικά με περιφερειακή καταστροφή που έπληξε μία περιφέρεια επιπέδου NUTS[3] 2 (Βόρειο Αιγαίο/EL41) και εκτίμησε τη συνολική άμεση ζημία σε 101 252 020 EUR. Η Ελλάδα ζήτησε τη χορήγηση προκαταβολής στην αίτησή της.

Η Επιτροπή χορήγησε στην Ελλάδα προκαταβολή ύψους 253 131 EUR με την εκτελεστική απόφαση C(2021) 1623 της 8ης Μαρτίου 2021 και κατέβαλε το ποσό στις 26 Μαρτίου 2021.

Σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής COM(2021) 201 της 24ης Μαρτίου 2021, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους 2 531 301 EUR από το ΤΑΕΕ στην Ελλάδα στις 20 Μαΐου 2021. Στις 14 Ιουνίου 2021 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2021) 4439 για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ. Στη συνέχεια, το υπόλοιπο ποσό, ύψους 2 278 170 EUR, καταβλήθηκε στις 5 Ιουλίου 2021.

ΚΡΟΑΤΙΑ — ΣΕΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ PETRINJA

Η Κροατία επλήγη από δύο κύματα καταστροφικών σεισμών. Το πρώτο έπληξε την πόλη του Ζάγκρεμπ και τα περίχωρά της τον Μάρτιο του 2020. Το δεύτερο έπληξε κυρίως την

[2] Μέγεθος σεισμικής ροπής σύμφωνα με το Ελληνικό Γεωδυναμικό Ινστιτούτο και το Ευρωμεσογειακό Σεισμολογικό Κέντρο.

[3] Ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων.

πόλη Petrinja και την περιφέρεια Sisak-Moslavina από τον Δεκέμβριο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2021. Η συνολική εκτιμώμενη ζημία που προκλήθηκε από τα δύο κύματα σεισμών ανήλθε σε πάνω από 17 δισ. EUR. Η κατάσταση ήταν δραματική, καθώς περίπου 26 000 κτίρια υπέστησαν ζημίες λόγω των καταστροφών. Γειτονικές χώρες, όπως η Ιταλία, η Ουγγαρία, η Αυστρία και η Σλοβενία, έστειλαν επειγόντως εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης στις πληγείσες περιοχές. Οι σεισμοί κατέστρεψαν μεγάλο μέρος των υποδομών και άφησαν άστεγους πολλούς ανθρώπους. Η άμεση ζημία που προκλήθηκε μόνο από τον σεισμό της Petrinja ανήλθε σε 5,5 δισ. EUR σύμφωνα με την κυβέρνηση της Κροατίας. Η αίτηση που υπέβαλε η Κροατία στις 10 Ιουνίου 2020, με την οποία ζήτησε τη χορήγηση προκαταβολής, χαρακτηρίστηκε ως μείζων καταστροφή.

Η Επιτροπή χορήγησε στην Κροατία προκαταβολή ύψους 41 325 507 EUR με την εκτελεστική απόφαση C(2021) 4648 της 23ης Ιουνίου 2021 και κατέβαλε το ποσό τον Αύγουστο του 2021.

Σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής COM(2021) 963 της 29ης Οκτωβρίου 2021, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους 319 192 359 EUR από το ΤΑΕΕ στην Κροατία. Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2021) 9816 για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ. Το υπόλοιπο ποσό, ύψους 277 866 852 EUR, καταβλήθηκε τον Δεκέμβριο του 2021.

ΒΕΛΓΙΟ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΑΥΣΤΡΙΑ (ΑΙΦΝΙΔΙΕΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ)· ΕΛΛΑΔΑ (ΣΕΙΣΜΟΣ)· ΙΣΠΑΝΙΑ (ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΗ ΕΚΡΗΞΗ)

- Πλημμύρες στη Δυτική Ευρώπη:

  Το καλοκαίρι του 2021 το Βέλγιο, η Γερμανία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες και η Αυστρία επλήγησαν από θανατηφόρες πλημμύρες, με καταστροφικές συνέπειες. Οι πλημμύρες προκλήθηκαν από ακραία καιρικά φαινόμενα. Τουλάχιστον 243 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους και χιλιάδες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Οι τοπικές υποδομές υπέστησαν σοβαρές ζημίες, ενώ και ο τουριστικός κλάδος υπέστη μεγάλη οικονομική ζημία, καθώς οι πλημμύρες σημειώθηκαν στα μέσα της τουριστικής περιόδου.

- Ηφαιστειακή έκρηξη στην Ισπανία:

  Τον Σεπτέμβριο του 2021 σημειώθηκε ηφαιστειακή έκρηξη στη νήσο La Palma μετά την καταγραφή έντονης σεισμικής δραστηριότητας μία εβδομάδα νωρίτερα, με δύο ρεύματα λάβας να κατευθύνονται προς τη θάλασσα. Η λάβα κάλυψε περισσότερα από 1 000 εκτάρια και κατέστρεψε περισσότερα από 3 000 κτίρια και πολλές γειτονικές πόλεις. Περίπου 7 000 κάτοικοι της περιοχής επλήγησαν από την έκρηξη. Αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την περιοχή και να εφοδιαστούν με εξοπλισμό ασφαλείας για να προστατευθούν από τα επιβλαβή αέρια που απελευθέρωσε το ηφαίστειο κατά τη διάρκεια της έκρηξης.

  Σύμφωνα με την κυβέρνηση των Καναρίων Νήσων, η ζημία ανήλθε σε πάνω από 1 δισ. EUR. Η ισπανική κυβέρνηση υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ τον Δεκέμβριο του 2021.

- Σεισμός στην Ελλάδα:

  Τον Σεπτέμβριο του 2021 ένας καταστροφικός σεισμός έπληξε την Κρήτη. Ένας άνδρας έχασε τη ζωή του όταν κατέρρευσε ένας ναός, ενώ τραυματίστηκαν 36 άτομα. Πάνω από 5 000 κτίρια στο νησί υπέστησαν ζημιές ή κρίθηκαν μη ασφαλή. Ο σεισμός θεωρείται ο

ισχυρότερος στην Ελλάδα από τις αρχές της δεκαετίας του 1900. Χιλιάδες κατοικίες κρίθηκαν μη κατοικήσιμες, ενώ χιλιάδες δημόσια κτίρια κρίθηκαν ακατάλληλα για χρήση μετά την καταστροφή.

Η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση για στήριξη από το ΤΑΕΕ τον Δεκέμβριο του 2021. Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, οι συνολικές ζημίες ανήλθαν σε 143 420 124 EUR και, ως εκ τούτου, η καταστροφή χαρακτηρίστηκε «περιφερειακή φυσική καταστροφή».

Αξιολόγηση και χρηματοδότηση:

Στις αρχές Οκτωβρίου του 2021 η Επιτροπή έλαβε αιτήσεις από πέντε κράτη μέλη για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ σε σχέση με τις πλημμύρες του Ιουλίου του 2021, καθώς και δύο αιτήσεις από την Ισπανία (ηφαιστειακή έκρηξη) και την Ελλάδα (σεισμός). Προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση, η Επιτροπή χειρίστηκε τις αιτήσεις αυτές ως ενιαία δέσμη. Μετά την αρχική αίτηση, αρκετά κράτη μέλη επικαιροποίησαν τις εκτιμήσεις ζημιών τον Ιούλιο του 2022.

Η Ισπανία και η Ελλάδα ζήτησαν προκαταβολή, ενώ η συνολική ζημία που αναφέρθηκε στις επτά πληγείσες χώρες υπερέβη τα 36 δισ. EUR. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε την αξιολόγησή της τον Οκτώβριο του 2022 και υπέβαλε στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή την πρόταση COM(2022) 665 της 14ης Οκτωβρίου 2022. Το δυνητικό ποσό ενίσχυσης για τις επτά αιτήσεις προς το ΤΑΕΕ (BE, DE, EL, ES, LU, NL και AT) υπολογίστηκε συνολικά σε 1,9 δισ. EUR. Δεδομένου ότι το ποσό αυτό υπερέβαινε κατά πολύ τους διαθέσιμους πόρους του προϋπολογισμού, τα ποσά ενίσχυσης ανά χώρα μειώθηκαν σε αναλογική βάση. Εφαρμόστηκε περικοπή 62,3 % επειδή το συνολικό διαθέσιμο κονδύλιο για το ΤΑΕΕ το 2022 ανήλθε σε 718,5 εκατ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 37,7 % του ποσού που θα έπρεπε να είχε καταβληθεί.

Λεπτομερής κατανομή των ζημιών που υπέστησαν τα επτά κράτη μέλη και η στήριξη που έλαβαν από το ΤΑΕΕ:

- **ΓΕΡΜΑΝΙΑ**

  Οι συνολικές ζημίες που προκλήθηκαν από τις πλημμύρες ανήλθαν σε σχεδόν 30 δισ. EUR και, ως εκ τούτου, θεωρούνται «μείζων φυσική καταστροφή». Το κατώτατο όριο για τις «μείζονες φυσικές καταστροφές» είναι όταν η εκτιμώμενη άμεση ζημία είτε υπερβαίνει τα 3 δισ. EUR σε τιμές 2011 είτε υπερβαίνει το 0,6 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος μιας χώρας, όποιο από τα δύο είναι χαμηλότερο[4]. Μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης C(2023) 1824 της 14ης Μαρτίου 2023, η Επιτροπή κατέβαλε στη Γερμανία 612 611 256 EUR στις 11 Απριλίου 2023.

- **ΒΕΛΓΙΟ**

  Το Βέλγιο θεωρείται επίσης ότι υπέστη «μείζονα φυσική καταστροφή», καθώς η συνολική άμεση ζημία ανήλθε σε 5,6 δισ. EUR, ποσό που υπερβαίνει σημαντικά το σχετικό κατώτατο όριο καταστροφής. Μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης C(2023) 1556 την 1η Μαρτίου 2023, η Επιτροπή κατέβαλε στο Βέλγιο 87 737 427 EUR στις 27 Μαρτίου 2023.

- **ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ**

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 661/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 189 της 27.6.2014, σ. 143).

Οι Κάτω Χώρες υπέστησαν συνολική ζημία ύψους 500 εκατ. EUR. Η αίτησή τους κρίθηκε ότι αφορά «φυσική καταστροφή σε γειτονική χώρα», δεδομένου ότι οι αιτήσεις για την ίδια καταστροφή από τις γειτονικές χώρες, Γερμανία και Βέλγιο, κρίθηκε ότι αφορούσαν «μείζονες φυσικές καταστροφές». Μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης C(2022) 9864 στις 16 Δεκεμβρίου 2022, η Επιτροπή κατέβαλε στις Κάτω Χώρες 4 713 027 EUR στις 28 Δεκεμβρίου 2022.

- **ΑΥΣΤΡΙΑ**

  Η αίτηση της Αυστρίας κρίθηκε επίσης ότι αφορά «φυσική καταστροφή σε γειτονική χώρα», δεδομένου ότι η αίτηση για την ίδια καταστροφή από τη γειτονική Γερμανία κρίθηκε ότι αφορά «μείζων φυσική καταστροφή». Η συνολική ζημία ανήλθε σε 84,6 εκατ. EUR. Η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2022) 9904 στις 19 Δεκεμβρίου 2022 και κατέβαλε στην Αυστρία 797 520 EUR στις 27 Δεκεμβρίου 2022.

- **ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ**

  Η αίτηση του Λουξεμβούργου κρίθηκε επίσης ότι αφορά «φυσική καταστροφή σε γειτονική χώρα», δεδομένου ότι οι αιτήσεις για την ίδια καταστροφή από τις γειτονικές χώρες, Γερμανία και Βέλγιο, κρίθηκε ότι αφορούσαν «μείζονες φυσικές καταστροφές». Η συνολική ζημία ανήλθε σε 193,3 εκατ. EUR. Η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2022) 9875 στις 16 Δεκεμβρίου 2022 και κατέβαλε 1 822 056 EUR στις 27 Δεκεμβρίου 2022.

- **ΙΣΠΑΝΙΑ — ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΗ ΕΚΡΗΞΗ**

  Η αίτηση της Ισπανίας κρίθηκε ότι αφορούσε «περιφερειακή φυσική καταστροφή». Στις 21 Μαρτίου 2022 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2022) 1802 για τη χορήγηση προκαταβολής ύψους 5 391 796 EUR με σκοπό τη στήριξη των επιχειρήσεων έκτακτης ανάγκης και αποκατάστασης μετά την καταστροφή. Η προκαταβολή χορηγήθηκε στις 2 Μαΐου 2022.

  Στις 19 Δεκεμβρίου 2022 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2022) 9899 για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης ύψους 9 449 589 EUR από το ΤΑΕΕ στην Ισπανία. Το υπόλοιπο ποσό, ύψους 4 057 793 EUR, καταβλήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022.

- **ΕΛΛΑΔΑ — ΣΕΙΣΜΟΣ**

  Η αίτηση της Ελλάδας κρίθηκε ότι αφορούσε «περιφερειακή φυσική καταστροφή». Στις 26 Απριλίου 2022 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2022) 2599 για τη χορήγηση προκαταβολής ύψους 896 375 EUR, ποσό το οποίο καταβλήθηκε στην Ελλάδα στις 19 Μαΐου 2022.

  Η πρόταση της Επιτροπής COM(2022) 665 της 14ης Οκτωβρίου 2022 υποβλήθηκε στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, η οποία την ενέκρινε τον Δεκέμβριο του 2022. Όπως και στις έξι προαναφερθείσες αιτήσεις, το προτεινόμενο ποσό ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην Ελλάδα έπρεπε να μειωθεί κατ' αναλογία. Στις 19 Δεκεμβρίου 2022 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2022) 9865 για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ στην Ελλάδα. Το υπόλοιπο ποσό, ύψους 455 511 EUR, καταβλήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2022.

- ***Το 2022***

ΡΟΥΜΑΝΙΑ — ΞΗΡΑΣΙΑ

Από τον Μάρτιο έως τον Αύγουστο του 2022 η Ρουμανία επλήγη από σοβαρή και εκτεταμένη ξηρασία. Σε σύγκριση με παρόμοια παλαιότερα φαινόμενα, αυτό ξεχώρισε λόγω της έντασης και της πληγείσας έκτασης. Ο γεωργικός τομέας (ειδικότερα οι καλλιέργειες) επηρεάστηκε αρνητικά από την ξηρασία και τους δύο διαδοχικούς καύσωνες.

Η Ρουμανία υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ τον Σεπτέμβριο του 2022. Σύμφωνα με τις ρουμανικές αρχές, η συνολική άμεση ζημία που δηλώθηκε ανήλθε σε 1,3 δισ. EUR. Η Ρουμανία δεν ζήτησε προκαταβολή.

Σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής COM(2023) 381 της 23ης Αυγούστου 2023, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους 33 895 935 EUR από το ΤΑΕΕ στη Ρουμανία. Στις 30 Νοεμβρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2023) 8477 για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ. Η πληρωμή πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2023.

ΙΤΑΛΙΑ — ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

Τον Σεπτέμβριο του 2022 οι έντονες βροχοπτώσεις προκάλεσαν καταστροφικές υπερχειλίσεις ποταμών και αιφνίδιες πλημμύρες στην περιφέρεια Marche της Ιταλίας, με αποτέλεσμα την πρόκληση καταστροφών ή ζημιών σε υποδομές, καθώς και σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια και περιουσίες. Το συμβάν αυτό είχε δραματικές συνέπειες (12 νεκροί και ένας αγνοούμενος) και προκάλεσε σοβαρές οικονομικές απώλειες.

Η Ιταλία υπέβαλε αίτηση για στήριξη από το ΤΑΕΕ τον Δεκέμβριο του 2022, αλλά δεν ζήτησε προκαταβολή. Η συνολική άμεση ζημία ανήλθε σε σχεδόν 670 εκατ. EUR.

Σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής COM(2023) 381 της 23ης Αυγούστου 2023, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους 20 939 095 EUR από το ΤΑΕΕ στην Ιταλία. Στις 5 Δεκεμβρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2023) 8598 για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ. Η πληρωμή πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2023.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Τα επιμέρους ποσά της ενίσχυσης που πρότεινε η Επιτροπή υπολογίστηκαν με τη μέθοδο που αποφασίστηκε το 2002 και εφαρμόζεται σε όλες τις επακόλουθες περιπτώσεις. Βασίζεται στην αποδεκτή συνολική άμεση ζημία που προκλήθηκε από την καταστροφή σε σχέση με τον σχετικό πλούτο του πληγέντος κράτους, όπως αποτυπώνεται από το όριο για μείζονα καταστροφή (βλ. παράρτημα Ι).

Συνεπώς, για «μείζονες φυσικές καταστροφές», εφαρμόζεται ένα προοδευτικό σύστημα σε δύο στάδια, σύμφωνα με το οποίο η χώρα λαμβάνει χαμηλότερο ποσοστό ενίσχυσης 2,5 % της συνολικής άμεσης ζημίας για το μέρος της ζημίας κάτω από το όριο και υψηλότερο ποσοστό ενίσχυσης 6 % για το μέρος της ζημίας που υπερβαίνει το όριο. Τα δύο ποσά αθροίζονται. Οι «περιφερειακές φυσικές καταστροφές» και οι «φυσικές καταστροφές σε γειτονική χώρα» λαμβάνουν το 2,5 % της συνολικής άμεσης ζημίας.

Όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την κινητοποίηση και διέθεσαν τις αναγκαίες πιστώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ, η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση της συνδρομής στις επιμέρους χώρες και στη συνέχεια κατέβαλε ολόκληρο το ποσό. Στις περιπτώσεις όπου είχε χορηγηθεί προκαταβολή, καταβλήθηκε μόνο το υπόλοιπο της πλήρους συνεισφοράς.

Τα παραρτήματα των εκτελεστικών αποφάσεων περιλαμβάνουν γενική περιγραφή της προβλεπόμενης χρήσης του χρηματικού ποσού, απαριθμούν τις αρχές που διορίστηκαν από τα δικαιούχα κράτη για την υλοποίηση της ενίσχυσης του ΤΑΕΕ και ορίζουν την ανεξάρτητη αρχή που είναι υπεύθυνη για τους λογιστικούς και λοιπούς ελέγχους.

Λεπτομερείς δημοσιονομικοί πίνακες παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ της παρούσας έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ως αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, ενέκριναν 30 οικονομικές ενισχύσεις από το ΤΑΕΕ, όπως πρότεινε η Επιτροπή. Η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ στις ακόλουθες ομάδες:

➢ 2021

- Στις 24 Μαρτίου 2021 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ[5] για ποσό ύψους 484 199 841 EUR για την παροχή βοήθειας στην Ελλάδα και τη Γαλλία μετά τις περιφερειακές φυσικές καταστροφές που σημειώθηκαν στις χώρες αυτές κατά τη διάρκεια του 2020, καθώς και σε 20 κράτη μέλη και υπό ένταξη χώρες (Αλβανία, Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μαυροβούνιο, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία, Τσεχία) για την αντιμετώπιση της σοβαρής κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19 στις αρχές του 2020. Η εν λόγω πρόταση κινητοποίησης συνοδευόταν από το σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού (ΣΔΠ) αριθ. 2/2021[6], με το οποίο προτάθηκε η μεταφορά 47 981 598 EUR από τα μη χρησιμοποιηθέντα κονδύλια του 2020 απευθείας στην επιχειρησιακή γραμμή του προϋπολογισμού του ΤΑΕΕ, καθώς και από την DEC αριθ. 03/2021[7] που προτείνει τη μεταφορά ποσού ύψους 427 543 750 EUR από τη γραμμή αποθεματικού του Αποθεματικού Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας (στο εξής: SEAR) στην επιχειρησιακή γραμμή του προϋπολογισμού του ΤΑΕΕ, τόσο σε αναλήψεις υποχρεώσεων όσο και σε πληρωμές.

  Η πρόταση κινητοποίησης εγκρίθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στις 20 Μαΐου 2021[8] i) για τη χορήγηση ενίσχυσης ύψους 86 744 920 EUR από το ΤΑΕΕ στην Ελλάδα και τη Γαλλία σε σχέση με φυσικές καταστροφές, και ii) για τη

[5] COM(2021) 201 final.

[6] COM(2021) 200 final.

[7] Αίτημα μεταφοράς πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών δυνάμει του άρθρου 31 του δημοσιονομικού κανονισμού.

[8] Απόφαση (ΕΕ) 2021/885 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή βοήθειας προς την Ελλάδα και τη Γαλλία σε σχέση με φυσικές καταστροφές και την Αλβανία, την Αυστρία, το Βέλγιο, την Κροατία, την Τσεχία, την Εσθονία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, το Μαυροβούνιο, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σερβία και την Ισπανία σε σχέση με κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας (ΕΕ L 194 της 2.6.2021, σ. 40).

χορήγηση ενίσχυσης ύψους 529 347 741 EUR σε 20 κράτη μέλη και υποψήφιες χώρες με σκοπό την αντιμετώπιση της σοβαρής κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19.

- Στις 29 Οκτωβρίου 2021 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ[9] για την παροχή βοήθειας στην Κροατία σε σχέση με τη σειρά σεισμών που άρχισαν την 28η Δεκεμβρίου 2020. Η πρόταση κινητοποίησης συνοδευόταν από την αντίστοιχη DEC αριθ. 28/2021, με την οποία προτάθηκε η μεταφορά 277 866 852 EUR από τη γραμμή αποθεματικού SEAR στην επιχειρησιακή γραμμή του προϋπολογισμού του ΤΑΕΕ, τόσο σε αναλήψεις υποχρεώσεων όσο και σε πληρωμές. Η πρόταση κινητοποίησης κάλυπτε ολόκληρο το ποσό που έπρεπε να κινητοποιηθεί, ενώ η DEC έλαβε υπόψη την ήδη καταβληθείσα προκαταβολή και πρότεινε τη μεταφορά του υπόλοιπου ποσού ύψους 277,9 εκατ. EUR.

  Η πρόταση κινητοποίησης εγκρίθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στις 15 Δεκεμβρίου 2021[10] για τη χορήγηση στήριξης ύψους 319,2 εκατ. EUR από το ΤΑΕΕ στην Κροατία μετά τους καταστροφικούς σεισμούς που έπληξαν τις επαρχίες Sisak-Moslavina, Karlovac και Ζάγκρεμπ τον Δεκέμβριο του 2020 και τον Ιανουάριο του 2021.

➢ 2022

- Στις 14 Οκτωβρίου 2022 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ[11] για την παροχή βοήθειας προς τη Γερμανία, το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, το Λουξεμβούργο, την Ισπανία και την Ελλάδα μετά τις φυσικές καταστροφές που σημειώθηκαν στις χώρες αυτές κατά τη διάρκεια του 2021. Η εν λόγω πρόταση κινητοποίησης συνοδευόταν από την DEC αριθ. 20/2022, με την οποία προτάθηκε η μεταφορά 668 482 761 EUR από τη γραμμή αποθεματικού SEAR στην επιχειρησιακή γραμμή του προϋπολογισμού του ΤΑΕΕ, τόσο σε αναλήψεις υποχρεώσεων όσο και σε πληρωμές.
- Η πρόταση κινητοποίησης εγκρίθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στις 14 Δεκεμβρίου 2022[12] για τη χορήγηση βοήθειας ύψους 718 482 761 EUR από το ΤΑΕΕ προς: i) το Βέλγιο, τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία όσον αφορά τις πλημμύρες του Ιουλίου του 2021, ii) την Ισπανία όσον αφορά την ηφαιστειακή έκρηξη που σημειώθηκε στη νήσο La Palma στις 19 Σεπτεμβρίου 2021, και iii) την Ελλάδα όσον αφορά τον σεισμό που σημειώθηκε στην Κρήτη στις 27 Σεπτεμβρίου 2021. Οι προκαταβολές ύψους 5 391 796 EUR και 896 375 EUR είχαν ήδη καταβληθεί τον Μάρτιο του 2022 για την Ισπανία και τον Απρίλιο του 2022 για την

[9] COM(2021) 963 final.

[10] Απόφαση (ΕΕ) 2022/49 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή βοήθειας στην Κροατία σε σχέση με τους σεισμούς από 28ης Δεκεμβρίου 2020 (ΕΕ L 9 της 14.1.2022, σ. 37).

[11] COM(2022) 665 final.

[12] Απόφαση (ΕΕ) 2023/68 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή βοήθειας προς τη Γερμανία, το Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, το Λουξεμβούργο, την Ισπανία και την Ελλάδα λόγω των φυσικών καταστροφών που σημειώθηκαν στις χώρες αυτές κατά τη διάρκεια του 2021 (ΕΕ L 7 της 10.1.2023, σ. 25).

Ελλάδα, αντίστοιχα. Μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής για τη χορήγηση της συνδρομής, το υπόλοιπο ποσό ύψους 18 134 078 EUR καταβλήθηκε στις 27 και 28 Δεκεμβρίου 2022 στην Ελλάδα, την Ισπανία, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία. Το Βέλγιο και η Γερμανία έλαβαν στήριξη ύψους 612 611 256 EUR και 87 737 427 EUR από το ΤΑΕΕ, αντίστοιχα, το 2023.

ΠΕΡΑΤΩΣΕΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Το άρθρο 8 παράγραφος 3 του κανονισμού ορίζει ότι εντός 24 μηνών μετά την ημερομηνία χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, το δικαιούχο κράτος πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση της οικονομικής ενίσχυσης («έκθεση υλοποίησης») σε συνδυασμό με δήλωση που τεκμηριώνει τις δαπάνες («δήλωση εγκυρότητας»).

Η Επιτροπή περάτωσε τρεις υποθέσεις του ΤΑΕΕ το 2021 και τρεις το 2022.

- ***ΠΕΡΑΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 2021***

Ουγγαρία, πλημμύρες το 2010: η οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ ανήλθε σε 22 485 772 EUR. Η Ουγγαρία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης και τη δήλωση εγκυρότητας τον Μάιο του 2013. Κατόπιν αποσαφήνισης ορισμένων ζητημάτων που αφορούσαν τη δήλωση εγκυρότητας, ο φάκελος έκλεισε χωρίς δημοσιονομικές διορθώσεις τον Ιανουάριο του 2021.

Ιταλία, πλημμύρες λόγω πάγου και κατολισθήσεις το 2013: η οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ ανήλθε σε 16 310 467 EUR. Οι ιταλικές αρχές υπέβαλαν την έκθεση υλοποίησης και τη δήλωση εγκυρότητας τον Απρίλιο του 2017. Η Ιταλία είχε αναφέρει επιλέξιμες δαπάνες ύψους 17 046 958,22 EUR, ποσό υψηλότερο από την ενίσχυση του ΤΑΕΕ ύψους 16 310 467 EUR. Η δήλωση εγκυρότητας έγινε δεκτή και ο φάκελος έκλεισε τον Μάρτιο του 2021.

Βουλγαρία, αντίξοες χειμερινές συνθήκες το 2015: η οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ ανήλθε σε 6 377 815 EUR. Η Βουλγαρία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης και τη δήλωση εγκυρότητας τον Νοέμβριο του 2017. Βάσει των πληροφοριών που υποβλήθηκαν από τη Βουλγαρία, οι επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο του ΤΑΕΕ ανήλθαν σε 6 140 983,69 EUR, ποσό χαμηλότερο κατά 236 839,16 EUR σε σχέση με το ποσό που εισπράχθηκε. Στην έκθεση υλοποίησης, οι βουλγαρικές αρχές ανέφεραν ότι, στο τέλος της περιόδου υλοποίησης, παρέμεινε το ποσό των 7,85 EUR σε τόκους στον λογαριασμό, το οποίο δεν μπορούσε να δαπανηθεί για επιλέξιμες πράξεις. Η Επιτροπή αποφάσισε ότι έπρεπε να εφαρμοστεί δημοσιονομική διόρθωση ύψους 236 839,16 EUR, την οποία κοινοποίησε στη Βουλγαρία τον Σεπτέμβριο του 2019. Στην απάντησή τους, τον Ιανουάριο του 2020, οι βουλγαρικές αρχές ανέφεραν πρόσθετους μη δαπανηθέντες τόκους ύψους 690,23 EUR, οι οποίοι έπρεπε να προστεθούν στο προς ανάκτηση ποσό. Τον Φεβρουάριο του 2020 η Επιτροπή έλαβε το συνολικό ποσό των 237 529,39 EUR και ο φάκελος έκλεισε τον Ιανουάριο του 2021.

- ***ΠΕΡΑΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 2022***

Κροατία, πλημμύρες το 2014: η οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ ανήλθε σε 8 616 263 EUR. Η Κροατία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης τον Απρίλιο του 2017. Με βάση τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν από την Κροατία και τα ευρήματα, οι επιλέξιμες δαπάνες

στο πλαίσιο του ΤΑΕΕ ανήλθαν σε 11 736 261,85 EUR, ποσό που υπερέβαινε την οικονομική ενίσχυση του ΤΑΕΕ κατά 3 119 998,85 EUR. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε ότι δεν έπρεπε να εφαρμοστεί δημοσιονομική διόρθωση και ο φάκελος έκλεισε τον Μάιο του 2022.

Σερβία, πλημμύρες το 2014: η οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ ανήλθε σε 60 224 605 EUR. Η Σερβία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης τον Μάιο του 2017. Σε συνέχεια της ελεγκτικής ανάλυσης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν χρειαζόταν να εφαρμοστούν δημοσιονομικές διορθώσεις. Ως εκ τούτου, ο φάκελος έκλεισε τον Μάρτιο του 2022.

Πορτογαλία, πυρκαγιές το 2016: η οικονομική ενίσχυση από το ΤΑΕΕ ανήλθε σε 3 925 000 EUR. Η Πορτογαλία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης και τη δήλωση εγκυρότητας τον Μάιο του 2019. Βάσει των πληροφοριών που υποβλήθηκαν από την Πορτογαλία, οι επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο του ΤΑΕΕ ανήλθαν σε 4 037 711 EUR, ποσό που υπερέβαινε κατά 112 711 EUR την ενίσχυση του ΤΑΕΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δήλωση εγκυρότητας μπορούσε να γίνει δεκτή και ότι δεν χρειαζόταν να εφαρμοστεί δημοσιονομική διόρθωση. Ο φάκελος έκλεισε τον Μάρτιο του 2022.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το 2021 και το 2022 απέδειξαν για άλλη μια φορά ότι οι φυσικές καταστροφές, πολλές από τις οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή, γίνονται συχνότερες στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο, με καταστροφικές επιπτώσεις στις ανθρώπινες ζωές, την οικονομία και τα οικοσυστήματα. Παρότι το 2021 κυριάρχησαν οι καταστροφικές πλημμύρες, πολλές ανθρώπινες ζωές κινδύνευσαν επίσης λόγω μιας ηφαιστειακής έκρηξης και ενός καταστροφικού σεισμού. Εν τω μεταξύ, από τον Μάρτιο έως τον Σεπτέμβριο του 2022 σημειώθηκαν ελάχιστες βροχοπτώσεις, γεγονός που οδήγησε σε φαινόμενα ξηρασίας και σε δασικές πυρκαγιές σε πολλές περιοχές της Ευρώπης. Σύμφωνα με τρέχουσα μελέτη που εκπονήθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών[13], αυτή η ξηρασία ήταν εντονότερη και πιο εκτεταμένη ως προς τις εκτάσεις που επλήγησαν σε σύγκριση με παρόμοια φαινόμενα στο παρελθόν.

Το 2021 και το 2022 καταγράφηκε μικρότερος αριθμός αιτήσεων σε σύγκριση με το 2020, το οποίο αποδείχθηκε ένα από τα πιο απαιτητικά και δύσκολα έτη για το ΤΑΕΕ λόγω της διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του ώστε να καλύπτει σοβαρές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας. Ωστόσο, σημειώθηκαν δύο ιδιαίτερα ολέθριες φυσικές καταστροφές:

- Η πρώτη ήταν οι σεισμοί στην Κροατία τον Δεκέμβριο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2021, οι οποίοι έπληξαν κυρίως την πόλη Petrinja και την περιοχή της επαρχίας Sisak-Moslavina. Η Επιτροπή κατέβαλε στην Κροατία συνολικά 319 192 359 EUR για την αποκατάσταση μετά την καταστροφή.
- Η δεύτερη αφορούσε τις σοβαρές αιφνίδιες πλημμύρες τον Ιούλιο του 2021 σε πέντε κράτη μέλη της Δυτικής Ευρώπης (Βέλγιο, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες και Αυστρία), τα οποία έλαβαν ενίσχυση ύψους 707,7 εκατ. EUR από το ΤΑΕΕ.

[13] Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Κοινό Κέντρο Ερευνών, *Drought in Europe (Ξηρασία στην Ευρώπη) — Αύγουστος 2022*. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

Αυτές οι δύο καταστροφές από μόνες τους αντιπροσωπεύουν πάνω από το διπλάσιο του συνολικού προϋπολογισμού του ΤΑΕΕ για το 2021, ύψους 500 εκατ. ευρώ σε τιμές 2011. Ειδικά οι πλημμύρες στη Δυτική Ευρώπη ήταν μοναδική περίπτωση, διότι το συνολικό κόστος των ζημιών ήταν τόσο υψηλό που το ΤΑΕΕ δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις δημοσιονομικές απαιτήσεις, με αποτέλεσμα **την ανάγκη να εφαρμοστεί αναλογική μείωση 62,3 % προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση των κρατών μελών που επλήγησαν**.

Ο αυξανόμενος αριθμός και η αυξανόμενη κλίμακα των φυσικών καταστροφών του 2020 και του 2021, καθώς και η συνδρομή του ΤΑΕΕ για τη δημόσια υγειονομική κρίση λόγω της νόσου COVID-19, δημιούργησαν πρωτοφανή ζήτηση και σημαντική δημοσιονομική πίεση στους περιορισμένους πόρους που διατίθενται στο ΤΑΕΕ βάσει του κανονισμού για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027.

Στο πλαίσιο των εντονότερων καταστροφών που σημειώθηκαν λόγω της κλιματικής αλλαγής σε ολόκληρη την ΕΕ, το **ποσό που διατέθηκε για το ΤΑΕΕ το 2021 ήταν χαμηλότερο σε απόλυτες και σχετικές τιμές σε σύγκριση με το έτος ίδρυσης του Ταμείου το 2002**. Από το 2002 (όταν δημιουργήθηκε το ΤΑΕΕ) έως το 2013, το ανώτατο ετήσιο κονδύλιο που είχε στη διάθεσή του ήταν 1 δισ. EUR σε τρέχουσες τιμές. Το 2021 **για πρώτη φορά από την ίδρυση του ΤΑΕΕ, τα ποσά της ενίσχυσης (που υπολογίστηκαν με τη χρήση της αποδεκτής μεθοδολογίας) δεν καταβλήθηκαν πλήρως** για επιλέξιμες αιτήσεις που σχετίζονταν με τη νόσο COVID-19 από 20 υποψήφιες χώρες, καθώς το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που υπολογίστηκε για όλες αυτές τις χώρες υπερέβη τους διαθέσιμους πόρους του προϋπολογισμού. Κατά συνέπεια, εφαρμόστηκε αναλογική περικοπή της ενίσχυσης που έλαβαν οι 20 δικαιούχες χώρες από το ΤΑΕΕ λόγω της πανδημίας COVID-19, και οι αιτήσεις τους έλαβαν το 47 % της συνολικής δυνητικής ενίσχυσης που είχε υπολογιστεί με τη χρήση της αποδεκτής και σταθερά εφαρμοζόμενης μεθοδολογίας. Επιπλέον, η **μεγαλύτερη αβεβαιότητα σχετικά με τα κονδύλια του προϋπολογισμού που διατίθενται για το ΤΑΕΕ στο πλαίσιο του αποθεματικού αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας (SEAR)** άσκησε πρόσθετη πίεση στο ΤΑΕΕ και ορισμένες φορές καθυστέρησε την κινητοποίηση της βοήθειας.

Συνοπτικά, ο αριθμός των αιτήσεων και τα αυξημένα αιτήματα που απευθύνθηκαν στο ΤΑΕΕ τα τελευταία χρόνια καταδεικνύουν ότι υπάρχει μεγάλη ζήτηση για στήριξη και αλληλεγγύη στην ΕΕ, γεγονός που πρέπει να αντικατοπτρίζεται σε υψηλότερα κονδύλια για τον προϋπολογισμό του ΤΑΕΕ στο μέλλον.